

DE
VARIATIONE PROTESTANTIUM
CIRCA
DOCTRINAM DE JUSTIFICATIONE.

DISSERTATIONIS SCOPUS.

Ad componendam controversiam de justificatione inter protestantes et catholicos ortam utraque ex parte jam olim adlaboratum esse notissimum est. Hac super re scriptis disputarunt utriusque partis theologi; haec in colloquiis auctoritate publica inter utrosque habitis summo studio agitata; haec demum in Conc. Tridentino discussa fuit, nec quidquam majores nostri intentatum reliquere, quo litem hanc componere possent. Ast haec pacis consilia tam parum speratum sortita sunt effectum, ut potius iis frustra tentatis utraque pars firmiter suae inhaereret sententiae; ita, ut videatur hac ratione potius stabilitam,

litam, quam sopitam esse litem. Haec si consideremus, de reunionis negotio inter protestantes et catholicos circa hanc doctrinam merito jam conclamatum esse videri potuisset. Sed finis hic quominus obtineretur, non tam in componenda hac lite difficultas, quam potius *Lutheri* vehementior indoles, primorumque asectarum fervor nimis ac ipse aevi illius genius impediēbat. Exorta enim erat haec controversia eo adhucdum tempore, quo gloriae ducebatur magis adversario, licet verum asserenti, non cedere, quam veritati porrigere manus, hac agendi ratione *Lutherum* quam maxime peccasse ipsi protestantes haud diffitentur.

Non sic protestantes recentiores. Hi sedato disputationis aestu tranquilliore animo rem indagantes perpensis utriusque partis motivis, potius S. S. effata secuti, quam *Lutheri* auctoritati adhaerentes, passim sententias ejus deseruere, atque veritate, quae antiquiores protestantes tamdiu latuit feliciter perspecta, eo devenerunt, ut, si ex recentiorum quorundam scriptis rem dijudicemus, exigua inter protestantes et catholicos differentia circa hanc doctrinam intercedat.

In hanc mutationem, quomodo successive inter *Lutheri* asectas invec̄ta fuerit, inquirere proposui, quid scilicet *Lutherus* docuerit, indagere; quid confessiones fidei contineant, quid non exigui inter suos nominis theologi sentiant, et demum, quantum moderni protestantes a catholicis dissent, penitus examinare; idque eo magis operae pretium esse duxi, quo minus vero simile olim erat protestantes unquam ad concordiam hac in doctrina cum catholicis redituros esse.